

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm V. Licèt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

nis, quam alia gratia sine iniuria auferri possint, iuxta ea quae dixi in c. Venerabili, 37. prope finem, de offic. iud. delegati.

4. Ex dictis infertur, quod potestas Legati & absolute, & secundum extensionem aut restrictionem pendeat ex voluntate Papae legantis, ad eum ferme modum, sicuti potestas Vicarij generalis pendet a voluntate constituentis, piscopi. Qua de re scribit Guilielm. Durandus in Speculo lib. 1. p. 1. de offic. Legati, §. 4. n. 4. In primis, si Legatus in prouinciam veniat, potestatis seu Legationis literas & mandatum Apostolicum exigere possit, argum. c. Ego N. 4. vers. Legatum, de iureiur. & l. vn. C. de mandatis Principum, ubi dicitur, quod nemini, quacunque dignitate fulgeat, credendum sit, si asserat se cum mandatis Principis venire, nisi scriptis probauerit. Cum enim Romana Ecclesia nullam legationem suscipiat, nisi exhibitis literis signatis, c. vlt. d. 97. ideo neque alij Legatos Romanos absque literis suscipere cogunt: Quod enim quisque iuris in alios statuit, eodem ipse vti debet. l. 1. ff. Quod quisque iuris &c. & c. cum omnes, 6. de Constitut. Quamobrem solent Apostolicae Sedis Legati, cum primum in Prouinciam venerint, legationis suae literas publicare, ne quisquam ignorantiam praetendere possit, argum. c. 1. de postul. Praelator. Et Couar. in pract. qq. c. 35. n. 4. testatur in Hispaniae & Galliae regnis nullum Apostolicum Legatum suscipi, nisi prius literas Regio Senatui exhibuerit, idque improbari nulla ratione posse, ait Molina tr. 5. de iur. disp. 9. n. 4. Licet aliter sentire videatur Azor tom. 2. lib. 5. c. 27. q. 8. Id vero fatentur hic Canonistae communiter, & in c. quod super, 7. de Fide instrum. ubi Abb. n. 5. Felin. n. 8. quod propter excellentiam & auctoritatem personae, si Ecclesiae Romanae Cardinalis vel alius notus ac minimè suspectus legationis officium sibi commissum asseueret, ei credi possit, imò interdum ex aequitatis decore credi debeat, argum. cit. c. vlt. saltem quoad ea, quae in generali officio Legati continentur, non ita verò quoad ea, quae specialem commissionem requirunt, & praedicialia esse

possunt; horum enim fidem per literas authenticas Legatus facere deberet, vti etiam docui lib. 1. Th. mor. tr. 4. c. 7. n. 22. Quare admonet Durandus cit. loco, & Petr. Andr. Gambarus de auctor. Legati de Latere lib. 1. §. Ingressus verò, vt qui à Legato à Latere dispensationem aliquam (v. g. super impimento matrim. in secundo gradu consanguinitatis aut affinitatis impetrant) talem potestatem Legato commissam ex literis eius publica Notarij manu transcribi curent: Quamuis ipsemet Durandus moneat, haec raro obseruari, & fidem facile haberi Apostolicis Legatis.

CAPITVLVM V.

Licet.

PARAPHRASIS.

Canonici Tranenses in Episcopum elegerant Guilielmum Fratrem Abbatis Cassanensis: Eam electionem Legatus Apostolicus examinavit, atque examinationem ad Pontificem transmisit: Sed postea nouum super eadem electione examen instituere ausus est. Quo intellecto Innocent. III. rescripsit, posterius examen irritum esse, & inane: quia Legatus super causa electionis, posteaquam ad Sedem Apostolicam transmisit, iurisdictionem nullam habuit.

SUMMARIUM.

1. Legatus super electione Episcopi potest examen instituere; imò Legatus à Latere, vel qui cum potestate à Latere missus est, potest Episcoporum electionem, & aliorum Praelatorum immediate Sedis Apostolicae subiectorum confirmare.
2. Alias examen & informationem ad Sedem Apostolicam mittere debet, & ex eo tempore Iudex esse desinit, neque amplius se immiscere debet.

NOTANDVM I. Apostolicae Sedis Legatus super electionis Episcopi examē
Rrrr 2. initi-

instituire potest: Imò, si Legatus à latere vel cum potestate Legati à latere missus sit, electiones Episcoporum, & aliorum Prælatorum Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum, confirmare potest. c. Si Abbatem, 36. de elect. in 6. Alioquin examen & informationes ad Sedem Apostolicam mittere debet, & ex eo tempore se non amplius immiscere, vt hinc dicitur.

2. **NOTANDVM II.** Si Iudex, examen causæ, seu causam instructam, ad Principem referre decreuerit, & partes approbarint, suspensa interim est eius iurisdictio, vt procedere, vel immutare aliquid non possit. Ita etiam habetur in l. ex illo, 13. C. de appell. c. nomen, 12. quod est S. August. epist. 137. ad Clerum & populum Hipponensem, causa 2. q. 1. Sed cum partium consensu Iudex causam resumere potest, vt Gl. hic docet. ver. transfulerat, argum. l. 2. C. de relationibus. Veruntamen postquam relatio seu causa instructa Principi presentata est, tum neq; cum partium consensu Iudici cognoscere, aut quippiam immutare concessum est, ne illudatur Principi, vt colligitur ex c. bonæ, 4. de postul. Prælator. & monet Ioann. Andr. hic n. 4. Imolan. 6. Abb. n. 3. Plura de hac materia docet Ioann. Andr. & alij DD. in c. intimasti, 68. de appellat.

CAPITVLVM VI.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Episcopus Prænестinus Apostolicæ Sedis Legatus Roberto Methensi Canonico Ecclesiæ S. Trudonis contulerat: Sed Methensis Archidiaconus molestationes intulit Canonico, non permittens eum pacifica possessione frui, ed quòd ipso inconsulto, ad quem ius presentandi pertinebat, Ecclesiam adeptus esset. Hoc intellecto, Papa Innocent. III. quibusdam à se delegatis mandauit, vt dictum Archidiaconum, remota appellatione, cogant cessare à molestationibus: propterea quòd Prælatus plus

iuris habeat in beneficiorum concessione, quàm patronus: Neq; patrono præiudicium inferatur, si quando ipso inconsulto Apostolicæ Sedis Legatus Ecclesiam aliquam confert.

SUMMARIUM.

1. *Legatus de latere confert beneficium vacans, licet sint iuris patronatus ecclesiastici, non autem si sint iuris patronatus Laicorum.*
2. *Neque tamen in sex mensibus assignatis per Concordata Germania ordinarij Collatoribus, eos præueniendo, beneficium conferre potest.*
3. *Plus iuris conferitur per institutionem Prælati ad beneficium, quàm per presentationem patroni.*

NOTANDVM I. Legatus Sedis Apostolicæ, si à latere sit seu Cardinalis, conferre potest beneficia, sita in prouincia sua, tamen si sint de iure patronatus Ecclesiastici. Sed iuris patronatus laicorum, aut etiam clericorum, si ex bonis patrimonialibus acquisitum sit, Legatus derogare non potest. c. cum dilectus, 28. iun. Gl. magna, de iure patron. Cum neque Papa huic iuri derogare vnquam censetur, nisi exprimat, vt docui lib. 4. Th. mor. tr. 2. c. 13. q. 3. & tradit hic Abb. n. 4. cum Gl. recepta in Clem. 2. de præbend. ver. Apostolicis.

Id verò dubitatur; An Legatus à latere in sex mensibus assignatis per Concordata Germaniæ ordinarijs Collatoribus, eos præueniendo, beneficia conferre possit. Ita affirmat Ioann. Chokier in reg. Cancel. 40. de derogat. iuris patron. n. 75. Garcias. pag. 5. de benefic. c. 3. n. 42. Sed contrarium, vt æquius, magis placet. quod Rotam Romanensisse Aduocati referunt apud Gambarum de potest. Legati à latere circa beneficia, lib. 3. n. 207. Quia Concordata Nicolai V. cum natione Germanica censentur trāsisse in pactum, cui nec Sum. Pontifex derogare solet, licet ex plenitudine potestatis suæ, absolute loquendo derogare possit. Sin autem beneficiorum collatio propter inferiorum Collatorum